

NOWY

Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Sobota, dnia 8 sierpnia 1914 r.

Redakcja i administracja „Now. Kurjera Łódzkiego” mieści się w lokalu przy ul. Zachodniej № 87.

Interesowani do redakcji, zgłaszać się mogą od 1 i pół do 3 po poł. i od 6 do 7 wiecz.

Administracja otwarta od 8 rano do 7 wiecz.

Adres telegraficzny „Łódź Kurjer”

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca, za artykuły nieoznaczone z góry ceną, honorarjów administracja **wypłacać nie będzie.**

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, miesięcznie kop. 50.

Za odnośnienie do domu lub przesyłkę pocztową dolicza się 20 kop. miesięcznie.

Za przesyłkę zagranicę dolicza się 60 k. miesięcznie

Zmiana adresu 20 kop.

Telefon № 253.

Cena ogłoszeń: I-sza strona 50 kop. za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 50 kop., nekrologi i reklamy 15 kop., ogłoszenia zwyczajne 10 kop., Drobne ogłoszenia 1/2 kop. za wyraz

Ogłoszenia zamiejscowe: I strona 50 kop. reklamy po 20 kop., zwyczaj. 12 k. za wiersz lub jego miejsce, w tekście 75 kop.

Agentury: w Łodzi Biuro ogłoszeń „Promień”, Piotrkowska 81; w Pabjanicach A. Wadzyński, Zamkowa 23; w Zgierz: Nowy Rynek, kiosk Aleksandra Lacha
WYŁĄCZNE PRAWO przyjmowania ogłoszeń w Rosji, zagranicą i w Król. Polskiem, oprócz Łodzi i okolicy, oddane jest Domowi Handl. L. i E. Metz i S-ka

WOJNA Wszecheuropejska.

Sześć wojen.

Rzecz niebywała. W ciągu ostatnich dziesięciu dni doczekaliśmy się aż sześciu wojen.

Pierwsza wojna wybuchła między Austrią i Serbią. Stało się to 26 lipca.

Drugą wojnę wszczęły Niemcy, wypowiedziawszy ją Rosji w dniu 1 sierpnia.

W ubiegły wtorek, 4 sierpnia, po poprzednim przejściu granicy francuskiej w piętnastu punktach, wypowiedziały Niemcy wojnę Francji.

W tym samym czasie Niemcy pogwałcili prawa międzynarodowe, przekroczywszy granice Luksemburga i Belgji, państw neutralnych, Luksemburg jest za słaby, aby mógł się bronić, i musiał zadowolnić się protestem dyplomatycznym.

Nie tak Belgja. Poparta przez Anglię, odrzuciła insynuacje niemieckie co do przepuszczenia armji niemieckiej przez swe terytorjum. Wobec tego Niemcy przesyłali jej w ubiegły poniedziałek ultimatum, a gdy na nie zareagowała nie według ich życzeń, wypowiedziały jej wojnę w tym samym dniu, co Francji, to jest w ubiegły wtorek, 4 b. m.

To pogwałcenie traktatu międzynarodowego, gwarantującego neutralność Belgji, zmusiło Anglię do wystąpienia przeciw Niemcom. Ponieważ tu kroki dyplomatyczne zawiodły, Anglija w ubiegłą środę, 5 sierpnia, wypowiedziała Niemcom wojnę.

Wreszcie w czwartek nastąpiło ze strony Austrii wypowiedzenie wojny Rosji.

Rosja musi walczyć na dwa fronty: z Niemcami i Austrią.

Austrija jest również czynna na dwóch frontach, gdyż zaatakowała Serbię i Rosję.

Niemcy mają najwięcej zajęć w tej wichurze wojennej, bo zadarli aż z czterema państwami: z Rosją, Francją, Belgją i Anglią. Taka walka, nierówna do najwyższego stopnia, nie rokuje Niemcom żadnych widoków powodzenia.

Siły Niemiec na granicy Król. Polskiego.

Siły zbrojne Cesarstwa Niemieckiego podzielone są na 25 korpusów, które tworzą 7 armji. Z tych trzy, a mianowicie pierwsza, druga i szósta położone są w pobliżu granicy rosyjskiej i, jak się zdaje, przeznaczone są do akcji wojennej przeciw Rosji.

Pierwsza armja niemiecka, której główna kwatera jest prawdopodobnie w Poznaniu, składa się z 8 korpusów: piątego, stojącego w Poznaniu, drugiego Szczecińskiego i dziewiątego, znajdującego się w Altonie. Są więc one rozłożone na przeciw gubernji płockiej, warszawskiej i kaliskiej. Na jej czele, jak należy przypuszczać, stanie generalny inspektor armji, książę Fryderyk Leopold Pruski. W rejonie tej armji znajdują się twierdze: Poznań, Toruń, Grudziądz i Kulm.

Twierdza poznańska składa się z cytadeli na lewym brzegu Warty i pasa fortów w promieniu około 80 wiorst. Nie jest ona widocznie zbyt silna, skoro nowy projekt ustaw wojskowych przewidywał jej przebudowę i wzmocnienie.

W skład twierdzy toruńskiej wchodzi cytadela i 12 fortów. Linja obronna ciągnie się 22 wiorsty. Znajduje się tu stacja wojskowych balonów sterowych i aeroplanów.

Forteca Grudziądz tworzy „tête de pont” na prawym brzegu Wisły, to znaczy ochronę przeprawy przez rzekę. Składając się ze starożytnej cytadeli, szeregu półpolowych okopów, nie jest ona silna. Przed wojną projektowano znaczne jej wzmocnienie i rozciągnięcie linii obrony aż do znajdującej się w odległości 50 wiorst twierdzy toruńskiej.

Kulm—to też „tête de pont” prawego brzegu Wisły. Jest ona podobnego typu co Grudziądz.

Z tych fortów tylko Poznań może być podstawą operacyjną pierwszej armji niemieckiej.

Drugą armję tworzą korpusy: szósty wrocławski, dwunasty—drezdeński i dziewiętnasty—lipski. Doliczyć tu należy jeszcze jeden korpus, który sformowany będzie w razie potrzeby.

Główną kwaterą tej armji będzie Wrocław, a teren działań skierowany jest ku gubernjom piotrkowskiej, kieleckiej i radomskiej. W jej rejo-

nie leżą twierdze: Wrocław, Kisztyń i Głogów. Twierdza wrocławska nie jest jeszcze zupełnie ukończona. Fortów tu jeszcze niema, lecz są obronne pozycje betonowe dla artylerji.

Kisztyń poważniejszego znaczenia nie posiada, składając się ze starej cytadeli i zaledwie czterech starszego typu fortów.

Głogów również jest fortecą starszego typu bez większej wartości obronnej.

Z tych fortów, jako punkt oparcia dla drugiej armji, może być tylko brany pod uwagę Wrocław. Nie jest jednak wyłączone, że armja ta oprze się o odległy o 340 wiorst od Wrocławia Kraków.

Szósta armja, stojąca w Prusach Wschodnich, sformowana jest z 3 korpusów: pierwszego—stojącego w Królewcu, siedemnastego Gdańskiego i dwunastego stojącego w odległości kilku wiorst od granicy w Allenstein. Te trzy korpusy będą prawdopodobnie wzmocnione przez jeszcze jeden.

Rozłożona w gubernji kowieńskiej i suwalskiej, znajdowała się ona jeszcze w czasie pokoju w t. zw. wzmocnionym składzie. Na terenie operacyjnym tej armji leżą twierdze Królewiecka, Gdańska i silne pozycje obronne wzdłuż jezior Mazurskich.

Królewiec składa się z fortu głównego i szeregu fortów w promieniu 6—7 wiorst w ogólnej rozciągłości 41 wiorst.

Garnizon wynosi 41,000 ludzi. Znajduje się też tu stacja aeronautyczna. Królewiec leży w odległości 185 wiorst od granicy rosyjskiej i umożliwia oparcie dla szóstej armji nawet w razie jej ataku na terytorjum rosyjskie.

Z przeglądu tego wynika, że twierdze niemieckie nie odznaczały się świetnością i są raczej przeznaczone do dania oparcia armjom atakującym Rosję, niż do obrony na wypadek ataku ze strony wojsk rosyjskich. Zaszachowane obecnie Niemcy możliwe, że nie zdołają się na energiczną ofensywę i wtedy możliwe, że będziemy mieli sposobność przekonać się o właściwej wartości twierdz niemieckich.

Floty mocarstw.

„The Statesman's Year Book” po daje następujące dane, dotyczące zbrojnych sił morskich mocarstw, biorących udział w obecnym konflikcie międzynarodowym.

Anglija posiada: 16 t. zw. „super-dreadnoughtów”, podzielonych na sześć grup o odmiennym typie. Pierwszą grupę stanowią cztery pancerniki typu „Orion” (22,500 ton pojemności, 11 ciężkich dział); druga—dwa opancerzone krążowniki typu „Lion” (26,350 ton pojemności, 10 ciężkich dział); trzecią—cztery pancerniki typu „King George” (23,500 ton pojemności, 12 ciężkich dział); czwartą—opancerzony krążownik „Queen Mary” (28,350 ton pojem., 10 ciężkich dział); piątą—cztery pancerniki typu „Iron Duke” (26,000 ton pojem., 10 ciężk. dział); szóstą—opancerzony krążownik „Tiger” (29,000 ton pojem., 10 ciężkich dział); 15 „Dreadnoughtów” o osmiu rozmaitych typach, wahaających się pomiędzy 17000 a 20,250 ton pojemności i uzbrojonych w działa ciężkie w ilości od 10—12 40 t. zw. „Pre Dreadnoughtów” czyli pancerników, których pojemność waha się pomiędzy 11,800 a 16,350 ton, uzbrojenie zaś wynosi od 10—14 ciężkich dział, 50 krążowników 1-ej klasy, których pojemność wynosi od 5,750—14,200 ton, uzbrojenie—od 3—6 ciężkich dział, 81 krążowników 2-ej klasy o pojemności od 5,000—5,600 ton i lekkim uzbrojeniu. Blisko 290 torpedowców rozmaitej budowy i z górą 85 łodzi podwodnych.

Naczelnymi wodzami floty angijskiej są admirałowie: Beresford, Callaghan i Fisher.

Francja posiada: 5 „Super-dreadnoughtów” typu „Bretagne” o 23,550 tonach pojemności i uzbrojeniu, wynoszącym 17 ciężkich dział, 4 „Dreadnoughty” typu „Jean Bart” (23,400 ton pojem., 12 ciężk. dział), 20 „Pre-dreadnoughtów”, których pojemność waha się pomiędzy 11,324 a 18,000 ton, uzbrojenie wynosi od 11—16 ciężkich dział 19 opancerzonych krążowników (od 5,860—14,300 ton pojemności, 4—8 dział ciężk.), 12 lekkich krążowników (5,500—8,200 ton). Blisko 280 torpedowców i 89 łodzi podwodnych.

Na czele floty francuskiej stoją admirałowie: Jaureguiberry i Boue-de-Lapevrere

Czas odnowić prenumeratę.

Dr. B. Czaplicki

SPECJALISTA CHORÓB USZU, NOSA i GARDŁA,

powrócił,

ul. Piotrkowska Nr 120, telef. 32-33. Godz. prz. 11—12 r. i 5—7 w. 2411-3

Sily zbrojne niemieckie wynoszą: 21 „dreadnoughtów” typu „Westphalen” (18,500 ton pojem., 11 ciężkich dział), „Ven der Tann” (19,000 ton, 11 c. dz.), „Helgoland” (20,500 t., 11 c. dz.), „Moltke” (23,000, 11 c. dz.), „Kaiser” (24,500 t. 11 c. dz.), (24,500 t., 11 c. dz.), „Prinz Regent Luitpold” (24,500 t., 11 c. dz.). 20 „Pre-dreadnoughtów” o pojemności od 9,840—13,200 ton i uzbrojeniu, wynoszącym 10—12 ciężkich dział. 9 krążowników pancernych (pojem. od 8,930—15,000 ton, uzb. 6—8 c. dz.), 38 lekkich krążowników (2,715—6,300 ton, 2—4 ciężkich dział). Blisko 200 torpedowców i 30 łodzi podwodnych.

Austro-Węgry posiadają: 4 „dreadnoughty” typu „Viribus Unitis” o pojemności 20,300 ton i uzbrojeniu, wynoszącym 11 ciężkich dział, 12 „Pre-dreadnoughtów” typu „Monarch” (5,600 ton pojem., 10 c. dz.), „Habsburg” (8,300 ton pojem., 8 c. dz.), „Erzherzog Karl” (10,600 t. pojem., 9 c. dz.), „Er. Franz-Ferdinand” (14,500 t., 10 c. dz.), 3 krążowniki pancernozne (6,200—7,300 ton, 4—8 c. dz.), 9 lekkich krążowników (2,400—4,000 t.). Blisko 80 torpedowców i 6 łodzi podwodnych.

Ogółem, nie biorąc w rachubę marynarki włoskiej, do czego upoważnia ogłoszona przez rząd włoski neutralność, floty wwikłanych w konflikt mocarstw pozostają w stosunku następującym:

Anglia i Francja.

Super dreadnoughty	21
Dreadnoughty	19
Pre dreadnoughty	60
Krążowniki panc.	69
Krążowniki lekkie	93
Torpedowce	570
Łodzie podwodne	174

Niemcy i Austro-Węgry.

Dreadnoughty	25
Pre dreadnoughty	32
Krążowniki panc.	12
Krążowniki lekkie	47
Torpedowce	280
Łodzie podwodne	36

Z ogólnej jednak liczby „Dreadnoughtów” niemieckich i austro-węgierskich około 14 należy właściwie odnieść do kategorii „super dreadnoughtów”.

Wielka bitwa pod Leodjum.

Pomimo sześciu jednoczesnych wojen w Europie tylko jedna dotychczas toczy się wielka bitwa — pod Leodjum (Liège) w Belgji.

Niemcy, już przed urzędowym wypowiedzeniem wojny w Belgji, rozpoczęli marsz koncentracyjny, celem osaczenia potężnej fortecy belgijskiej Liège od północy, wschodu i południa. Zastąpiła jednakże Belgję dosyć dobrze przygotowaną na niespodziewany atak.

Pierwsze swe ataki na Liège Niemcy rozpoczęli w ubiegły wtorek a więc w tym samym dniu, w którym urzędowo wypowiedzieli Belgji wojnę. Pod osłoną artylerji zaatakowali fort Barchon na północy wschód od Liège. Dzięki ogniom artylerjijskiemu z fortu Chamfontaine, załoga Barchonu zdołała odeprzeć Niemców ogniem z broni ręcznej. Fort Tombour na południe od Liège, także bez skutecznego atakowania przez Niemców ostrzeliwał cofającego się ku granicy wroga.

W tymże dniu spotkało niemiecką flotę powietrzną wielkie nieszczęście. Balon sterowy systemu Zeppelina wzniósł się nad fortecą, by zbadać jej położenie. W swej zuchwałosci dotarł nawet do samego centrum fortecy, bo przelatywał nad miastem

Liège. Artylerja belgijska celnymi strzałami zniszczyła go. Jest to więc już drugi Zeppelin, który w obecnej wojnie został zniszczony.

W ubiegłą środę, 5 sierpnia, Niemcy ponowili swe ataki z dnia poprzedniego, lecz belgijczycy odparli wszystkie. Niedosyć na tem. Armja belgijska wydała nieprzyjacielowi w otwartym polu prawdziwą bitwę, w której walczyła z zadziwiającą zaciętością na szeroko rozwiniętym froncie. Atakujący korpus niemiecki musiał się cofnąć, przy czem część korpusu przeszła przez terytorjum holenderskie. Wojsko belgijskie zatrzymało się przy linii pogranicznej.

Na poboju belgijczycy znaleźli 600 rannych Niemców. Ilu rannych Niemcy zabrali z sobą w czasie odwrotu, niewiadomo.

Lecz Niemcy, mający aż trzy korpusy do dyspozycji, po tych pierwszych niepowodzeniach nie ustali w swych zajadłych atakach. Generalicja niemiecka pcha wciąż świeżo zastępy na plac boju. To też w dniu onegdajszym i wczorajszym bój był niesłychanie zawzięty.

Najpierw szedł w ogień 7-my korpus niemiecki. Gdy musiał się cofnąć, dziesiątkowany szrapnelami belgijskimi, nadszedł mu z pomocą korpus 10-ty. Belgijczycy odparali ataki pułków niemieckich z mestem, kładąc pokotem 8,000 Niemców. Pod wieczór jednakże oba wymienione korpusy niemieckie wzięły w nocy szturmem przednie forty Liège, położone na prawym brzegu rzeki Mozy. Tylne forty jednakże pozostały w rękach belgijczyków.

Podczas nocy z czwartku na piątek belgijczycy odebrali kilka fortów i położenie ich naogół polepszyło się. Zdobyli oni 27 armat niemieckich; cały bataljon niemiecki, przechodzący przez podminowane terytorjum, został wysadzony w powietrze. Straty ogólne Niemców pod Leodjum dochodzą do 6 tys. ludzi w zabitych i rannych. Jest też sporo jeńców. Wysilki Niemców, aby przejść przez rzekę Maas między Leodjum i Namurem, zostały udaremnione. Forteca dominuje nad wszystkimi drogami i przezprawami i uniemożliwia dalsze posuwanie się wojsk niemieckich. Tymczasem przez Thuin dąży ku Leodjum dziesięć pułków z wojskiem francuskim. Sądząc z behawerskiej obrony belgijczyków odsiecz ta przybędzie na czas i w tym miejscu, pod murami Leodjum odbędzie się pierwsza wielka bitwa między armją niemiecką i francuską.

Pierwsza bitwa w powietrzu.

Pierwszą bitwą w powietrzu stoczył w nocy z wtorku na środę słynny lotnik francuski Garros z niemieckim statkiem powietrznym systemu Zeppelina.

Niemiecki balon sterowy zaczął rekognoskować stanowiska wojsk francuskich w okolicy Longwy, oświetlając badane tereny silnymi reflektorami.

Wówczas, chcąc przeszkodzić temu, wzniósł się w powietrze na swym aeroplanie lotnik Garros. Po niedługim czasie balon niemiecki, trafiony widocznym cełnym poiskiem z góry eksplodował i w płomieniach spadł na ziemię. Garros przypłacił życiem czyn bohaterki, albowiem, porwany widocznym wirami powietrza podczas eksplozji, spadł również, zabijając się na miejscu z pomocnikiem. Cała załoga balonu niemieckiego, składająca się z 4 ludzi, jak się zdaje oficerów, zginęła w płomieniach.

Śmierć Juljusza Lemaître'a.

Z Paryża nadeszła wiadomość telegraficzna o śmierci Juljusza Lemaître'a, znakomitego pisarza francuskiego. Juljusz Franciszek Lemaître, urodzony w r. 1858 w Vennecy (Loiret) pierwsze nauki pobierał w seminarjum duchownym w Paryżu, poczem w szkole Normalnej, w najlepszej uczelni francuskiej. Zostawszy począt-

kowo skromnym nauczycielem, wkrótce otrzymał katedrę w Besançon, a potem w Grenoble. Autor licznych dzieł, z których wymienimy najważniejsze: „Le Mariage blanc”, „Le pardon”, „L'age difficile” i „Les Rois”. Ze studiów literackich zwróciła nań uwagę praca p. t. „La comédie après Molière et le théâtre de Dancourt”.

Znakomity literat francuski, wybitny krytyk, poeta i dziennikarz, Le maître, wywarł znaczny wpływ na literaturę współczesną. Ostatnio stronictwo monarchistyczne we Francji grupujące się koło „Action Française” szczytyło się nim jako swym wodzem duchowym.

Wiadomości krajowe.

+ Banki warszawskie. Najpoważniejsze banki warszawskie od dwóch dni podjęły nanowo działalność częściową, wypłacając wkłady publiczności w miarę napływu gotówki do kas.

Kilkodniowa przerwa w wypłatach tłumaczy się zmniejszeniem działalności kredytowej Banku Państwa; pośpiesznem odbieraniem wkładów w pierwszych dniach paniki, co wywołało np. wycofanie 7 milionów rb. w ciągu dnia z jednej instytucji finansowej, wreszcie nie pokrywaniem należności w bankach ze strony dłużników.

Obecnie trudności te w pewnej mierze już usunięto, tak, że wypłaty odbywać się mogą stopniowo i częściowo w miarę uruchomienia gotówki w bankach.

Unormowanie cen na artykuły spożywcze pierwszej potrzeby.

Sekcja żywnościowa przy Komitecie Obywatelskim ustanowiła w dniu wczorajszym na artykuły spożywcze pierwszej potrzeby dla ludności miasta następujące ceny:

Mięso wołowe—od 20 do 22 kop., a koszerne o 2 kop. drożej, cielęcina od 20 do 24 kop.; baranina od 18 do 20 kop.; wieprzowina 21 kop.; sechab—28 kop.; szmalc 32 kop.; słonina 28 kop.; kiełbasa zwyczajna 28 kop.; lepsza o 4 kop. drożej; kiełbasa koszerne 45, mostek koszerne i rozmaitości 60 kop. za funt.

Ceny chleba: razowy 4 kop., ciemny 4 i pół, biały chleb 5 kop. — za funt.

Ceny mąki: żytnia w detalicznej sprzedaży 5 kop.; pszenna 6 do 8 za funt.

Ceny soli: 2 i pół kop. za funt. Ceny kaszy: gryczana 6 kop., jęczmienia 7 kop., perłowa 8 kop. za funt.

Ceny cukru: kryształ 18 kop., kostka—15 kop., rafinada 16 kop. za funt.

Mleko 8 kop. kwarta. Masło do kuchni 55 kop., smietankowe 80 kop. za funt.

Kartofle: ówiartka 50 do 60 kop.

Nafta: 12 kop. kwarta.

Masła kokosowe Kokowar 27 k., Ceres, Tea i Allma po 35 kop. funt.

Węgiel: Kostka nr. 1 — 1.60, kostka nr. 2 — 1.50; orzech nr. 1—1.40; nr. 2—1.30 za korzec.

Ceny powyższe będą przedstawione dziś prezydentowi do zatwierdzenia.

Na powyższym zebraniu ukonstytuował się ostatecznie skład komisji. Prezesem jej jest K. Zaleski, wice-prezesem C. Szaniawski; sekretarzem honorowym W. Groszkowski, kasjerem A. Hermans, nadto E. Link, I. Wołazyński, F. Wagner, A. Hopen, F. Glugla, J. Kijak, B. Joffe, Jakób Kott, E. Bogdański, A. Czepke, J. Stefanus, B. Fiszer i A. Ziegler.

Kronika.

— (k) Z miasta. Obecnie z powodu braku materiałów, w najważniejszej części zakładów przemysłowych miast Łódź wieszono pracę,

zwłaszcza w przedzainiach i wykończalniach oraz farbiarniach. W niektórych fabrykach wypłacono robotnikom; w innych zaś z powodu braku gotówki robotnicy nie zostali wypłaconeni. Ceny na artykuły spożywcze w ciągu ostatnich dni nie podniosły się, zaś na niektóre artykuły obniżyły się.

W licznych instytucjach starają się uzupełnić kadry pracowników, przerzedzone przez pobór. Wyjątek pod tym względem stanowi jedynie dyrekcja tramwajów miejskich, która dotychczas nie nie przedsięwzięła, aby unormować ruch. Zamiast poprzedniej liczby 149 wagonów, wypuszczanych jednocześnie na miasto, obecnie kursują zaledwie 63 wagony przy 127 konduktorach, pracujących na dwie zmiany. Widzimy z tego, iż przy zwiększonym obecnie ruchu pasażerskim zdolność przewozowa sieci tramwajów miejskich obniżyła się o 57 proc. Następstwem tego jest ścisk i wiele wypadków nieszczęśliwych.

W sklepach ruch niewielki, co jest zresztą następstwem z jednej strony braku pieniędzy, z drugiej zaś dość znacznych zapasów żywności, poczynionych w poprzednich dniach.

Dowóz artykułów spożywczych miejskich (nabiału, jarzyn, drobiu, jaj) został częściowo zatamowany.

Ceny, stawiane przez włościan nie są wygórowane, lecz większość dowiezono towaru wpada w ręce spekulantów, czem daje się objaśnić podrożenie wielu artykułów. Jest to karygodny objaw wyżysku, przeciwno-ko któremu przedsięwzięte zostaną odpowiednie kroki ze strony Komitetu Obywatelskiego.

— (k) Manifestacje. Onegdaj po nabożeństwie w synagodze na Starym Mieście wielki tłum wyszedł na ulicę z portretami Najjaśniejszego Pana i chorągwiami i przez kilka godzin przebiegał głównymi ulicami miasta, śpiewając hymn narodowy i wznosząc okrzyki na cześć Domu Cesarzskiego i wojny.

Wczoraj także manifestacja odbywała po nabożeństwie w kościele św. Krzyża, skąd tłum, złożony przeważnie z rzemieślników, z chorągwiami cechowymi i portretami Najjaśniejszego Pana, pociągnął ku kwatery majora Wasiljewa. Tu przemawiał do zebranych starszy cechu rzemieślników p. Antoni Laskowski, oraz generał-major Wasiljew. Mowy powitało grzmiąciami oklaskami i okrzykami, poczem orszak pociągnął ku magistratowi i koszarom.

— (r) Od Komitetu Obywatelskiego. Upraszamy pp.: hurtowników i Obywateli ziemskich o łaskawe składanie ofert na artykuły spożywcze codziennej potrzeby, jak to mąkę, kaszę, kartofle itd., na imię Sekcji żywnościowej, która odbywa posiedzenia o godz. 6 wieczorem w Dumu Ludowym (Przejazd 84).

— (k) Z fabryk. W oddziałach warsztatów tkackich mechanicznych, mieszczących się murach Szulca, przy ul. Zachodniej róg Zawadzkiej, po zamknięciu fabryki we czwartek, obecnie uskuteczniła jest wypłata. Wskutek braku gotówki robotnicy a conto otrzymują: mężczyźni po 1 rublu, kobiety po 60 kopiejek.

— (r) Ze szpitala Poznańskich. Wobec niezgodnego z prawdą doniesienia pewnego pisemka, proszeni jesteśmy o zaznaczenie, że oddział chirurgiczny przy szpitalu Poznańskich tymczasowo jeszcze funkcjonuje.

Wypadki.

Na ulicy Mikołajewskiej nr. 38 znaleziono w stanie zupełnego wyzerpania 20-letnią Stefanję Andrzejewską.—Ogólnemu osłabieniu uległ na ul. Benedykta nr. 65, robotnik, Wincenty Rafalczyk, lat 47.—Na ul. Dzielnej nr. 3, ataku serca dostał kupiec Ieek Wołkowicz, lat 52.—Przy ul. Żelaznej nr. 22, robotnik fabryki Fiszer, August Szultz, lat 47, w maszynie odniósł obcięcie 2-ch palców.—Róg ulic Piotrkowskiej i Południowej, dorożka przejechała 26-letniego Wojciecha Górskiego i 42-letniego Wojciecha Zielińskiego. Odnieśli oni: pierwszy zwichnięcie lewej nogi, drugi—zwichnięcie ręki.

Telegramy Wojenne.

Najważniejsze telegramy zamieszczone w dodatku porannym.

Czarnogórze również.

CETYNJA. W środę o godz. 8-iej wieczorem, Czarnogórze zerwało stosunki dyplomatyczne z Austrią motywując to napaścią Austrii na, na sojuszniczkę Serbję i nadzwyczajnymi zarządzeniami wojennymi Austrii na granicy czarnogórskiej i wypowiedzeniem przez Niemcy, sojuszniczkę Austrii, wojny Rosji, odwiecznej protektorce Czarnogórze. Austro-węgierski poseł z całym personelem poselstwa w czwartek rano wyjechał z Cetynji. Obronę interesów austriackich przyjęło na siebie poselstwo niemieckie.

Okrucieństwa niemieckie.

PARYŻ. W Morfantain, w pobliżu Longwy, Niemcy rozstrzelali dwóch 15-letnich chłopców, którzy uprzedzili żandarmów francuskich o zbliżeniu się wroga. Francuski podoficer raniony w Blamont został zakłuty przez Niemców.

LONDYN. W Moineville, w Alzacji, zastrzelono duchownego katolickiego za to, że uderzył we dzwony, aby przestrzec wojsko francuskie.

LONDYN. Gazety przytaczają listy angielskich i amerykańskich doświadczeniach, jakim ci ulegli w Niemczech: o ogołodzonych rewizjach, dokonywanych przez władze wojskowe; o wysadzeniu z wagonów pasażerów, którzy czemkolwiek wzbudzili podejrzenie; o masowych rozstrzelaniach rzekomych szpiegów w oczach współtowarzyszów podróży.

PARYŻ. Urzędowy komunikat głosi, że przedstawiciele dyplomatyczni Francji, jak również urzędnicy jej konsulatów, traktowani są w czech Niemczech brutalnie.

PARYŻ. Poseł francuski w Monachium uległ przed wyjazdem różnym szykanom ze strony władz niemieckich. Francuzi i Rosjanie są przedmiotem obelg tłumy i władz.

Konsul rosyjski w Lipsku otrzymał 35 minut czasu na spakowanie rzeczy; wice-konsul — 10 minut.

LONDYN. Korespondent agencji Reutersa donosi, że po wypowiedzeniu przez Anglię wojny, czerń berlińska napadła na ambasadę angielską i wybiła wszystkie szyby. 40 angielskich uwięziono w twierdzy szpandawskiej.

Na granicy rosyjsko-niemieckiej.

PETERSBURG. Komunikują urzędowo, że podjazdy rosyjskie, podchodzące do Soldau, były ostrzelane ogniem artyleryjskim. Stacje Howo i Narzym spalono.

Na granicy rosyjsko-austriackiej.

PETERSBURG. Komunikują urzędowo, że w środę, o godz. 6 wieczorem, jeszcze przed wypowiedzeniem wojny, austriacy z Wołoczyska zaczęli strzelać do rosyjskich wartowników i wysadzili w powietrze most na pogranicznej rzece Zbrucz. Przez granicę nie przeszli. W pogranicznych punktach Tarnorogu, Ciechanowie i Satanowie rozpoczęto strzelaninę.

Walki pod Leodjum.

BRUKSELA. Belgijska brygada, odpierając atak Niemców, ścigała ich z taką energią, że zmuszona była cofnąć się do granic pasa fortecznego. O godz. trzeciej rano rozpoczął się nowy atak Niemców, który trwa jeszcze. Niemcy atakują południowo-wschodnie forty od Chaudfontain'u do Bonselli na prawym brzegu rzeki Maas i bombardują fort Flaimalle, który stawia energiczny opór. Belgijscy pochwytili siedem armat i licznych jeńców.

Na terenie serbskim.

BELGRAD. W pobliżu Obrenowca, na Sawie, austriacka artylerja rozpoczęła ogień. Baterie serbskie warteć zmusiły działa austriackie do milczenia. Dwie armaty austriackie zniszczono, pozostałe—austriacy uprowadzili.

Neutralność Chin.

PEKIN. Ogłoszono o neutralności Chin.

Mobilizacja Danji.

PETERSBURG. Danja powołuje do szeregów rezerwistów kilku klas. Dotychczas wiadomo, czy zarządzenie to ma na celu ochronę neutralności, czy też Danja zamierza rozpocząć kroki zaczepne.

Stanowisko Hiszpanji.

ALGECIRAS. Oficer angielski załogi gibraltarskiej wręczył komendantowi hiszpańskich wojsk list sekretny, zawierający, jak przypuszczają, kwestję zachowania przez Hiszpanję neutralności linii gór Sierra—Carbonero.

Sympatje włoskie.

PETERSBURG. Życzliwy stosunek dla Trójporzuczenia wzrasta we Włoszech nawet po wypowiedzeniu przez Austrię wojny Rosji.

Stanowisko Turcji.

PETERSBURG. Otrzymało wiadomość, że od Turków oczekiwać można życzliwego stosunku. W Turcji daje się już odczuwać brak produktów spożywczych.

Oświadczenie Asquitha.

LONDYN. Izba gmin. Asquith w ostrym wyrazach odzywa się o warunkach, które Niemcy próbowały osiągnąć neutralność Anglii. Asquith oświadczył, że Anglija okryłaby się hańbą i zaprzędałaby interesy ojczyzny, gdyby przyjęła propozycję Niemiec. (Głośne aprobaty). Kredyt w wysokości 100 milionów funtów, jak również bill o liczebnej powiększeniu armii jednogłośnie przyjęto.

Anglija zbroi się.

LONDYN. Do parlamentu wniesiono dodatkowe kredyty morskie, powiększające liczebnie flotę do 67,000 osób.

Nastrój w Londynie.

LONDYN. Banki otwarto. Sytuacja polityczna uważana jest za pożyteczną; niema żadnych śladów paniki. Ceny produktów spożywczych poszły w górę. Dająca się zauważyć w ciągu kilku pierwszych dni obawa głodu ustępuje. Sprawa dostawy produktów spożywczych zarządza komitet, złożony z przedstawicieli rządu i wielkich przedsiębiorstw, zajmujących się handlem produktami spożywczymi.

Schwytanie statku.

PARYŻ. Francuski torpedowiec „Pluton” pochwylił statek niemiecki, pojemności 5 tys. tonn.

Japonja przeciw Niemcom.

TOKJO. Nastrój przeciw - germański wzrasta. Akcja wojna Japonji przeciw Niemcom uważana jest za nieuniknioną. Oczekują koncentracji floty japońskiej w pobliżu Fusanu.

Projektowany napad.

OTTAWA. Według pogłosek, statek niemiecki szykuje się do napadu na stację telegrafu bez drutu Marconi'ego.

Zakaz wywozu węgla.

CARDIFF. Zakazano wywozu węgla kamiennego do portów Europy, za wyjątkiem Francji, Rosji, Hiszpanji i Portugalji.

Podróże posłów.

PETERSBURG. O godz. 9 rano koleją finlandzką wyjechał, kierując się do Szwecji, ambasador austriacki wraz z poselstwem.

KOPENHAGA. Przybył tutaj, po 24-godzinnej podróży, ambasador francuski w Berlinie.

Francuzi idą naprzód.

PARYŻ. Ministerjum wojny donosi, że na całej linii działań wojennych panuje zupełny spokój. Wojska francuskie w kilku punktach przekroczyły pas neutralny, rozdzielający

obydwie armje i zajęły wsie Wik i Śrojni Wik.

Pojmanie 50 statków niemieckich.

GIBRALTAR. Eskadra angielska pochwyliła 50 statków niemieckich.

Wdzięczność dla Szwecji.

SZTOKHOLM. Podróżni rosyjscy, jadący z Niemiec do Rosji przez Szwecję, zamieścili w pismach adres dziękczynny do króla i narodu szwedzkiego za spotkane przyjęcie.

Telegramy otrzymane po wydaniu dodatku.

Uchwały Rady Ministrów.

PETERSBURG, 8 sierpnia, (T. A. P.). Rada Ministrów uchwaliła: 1-o zamykać podczać trwania wojny, restauracje, szynki i ogródki w całym Państwie o godz. 11 wieczór; 2-o podzielić poddanych wrogich mocarstw na 2 kategorie: podlegających odbywaniu służby wojennej w armji nieprzyjacielskiej i wolnych od tej służby; pierwszych zatrzymywać, jako jeńców wojennych, drugim pozwolić na wyjazd z Rosji lub pozostanie na miejscu pod nadzorem władzy miejscowej; wjazd do Rosji poddanych wrogich mocarstw postanowiono dopuszczać tylko na mocy każdorazowego pozwolenia odpowiednich władz; 3-o statki handlowe walczących z Rosją państw napotkane w portach rosyjskich zatrzymywać, a okręty, podlegające według praw wrogich mocarstw powinności wojskowo-nawigacyjnej—konfiskować.

Księga Pomarańczowa.

PETERSBURG, 8 sierpnia, (PAT). (Urzędowe). Ogłoszona przez rząd Cesarski Księga Pomarańczowa, dotycząca pertraktacji, uprzedzających wojnę, zawiera dokumenty od 10 (23) lipca r. b., t. j. od dnia wręczenia przez Austrię ultimatum Serbji do czasu wypowiedzenia wojny przez Austro-Węgry, t. j. do 24 lipca (6 sierpnia).

Z ogłoszonych dokumentów wynika zupełnie wyraźnie, że Rosja do ostatniej chwili szczerze dążyła do zachowania pokoju. Rząd Cesarski zwrócił się początkowo do gabinetu wiedeńskiego z prośbą o przedłużenie terminu ultimatum Serbji, aby dać możność mocarstwom rozpatrzyć istotną przyczynę austriacko-serbskiego konfliktu i znaleźć, drogą przyjacielskich usług, wyjście pokojowe.

Odpowiedź Austrii była zdecydowanie odmowna. Rozpoczęło się bombardowanie Białogrodu. Nie bacząc na mobilizację armji austriacko-węgierskiej i rozpoczęcie akcji wojennej przeciw Serbji, rząd Cesarski wyraził gotowość prowadzenia układów bezpośrednio z gabinetem wiedeńskim w dalszym ciągu, celem pokojowego zaogrodzenia sporu. I na tę propozycję nastąpiła odmowa Austro-Węgier. Z czterech mocarstw; Anglii, Francji, Niemiec i Włoch, Niemcy uchylili się od udziału w projektowanej medjacji.

W ostatniej chwili, gdy Niemcy zawiadomili o swej mobilizacji, rząd rosyjski zgodził się na drugą propozycję angielską, która w zasadzie mogła być przyjęta przez Austrię. Jednak tego samego dnia nastąpiło ultimatum niemieckie i wypowiedzenie Rosji wojny. Zdecydowawszy się na wypowiedzenie wojny, wówczas gdy między mocarstwami prowadzone były pertraktacje, Niemcy tem samem przyjęli na siebie odpowiedzialność przed całym światem cywilizowanym.

Pe mobilizacji Austrii, Rosja zmuszona była doprowadzić do pogotowia wojennego część swych wojsk, lecz natychmiast oświadczyła, że środek ten nie skierowany jest przeciw Niemcom. Gdy zaś Niemcy wysłały Rosji ultimatum, rząd Cesarski nie zawahał się odrzucić żądania burzycielki pokoju europejskiego, zdążając do utwierdzenia swej hegemonji w Europie i dać silną odprawę niemieckim uroszczeniom.

Z opublikowanych dokumentów wynika dalej, że Francja i Anglija niezachwianą mocą podtrzymują dążenia rosyjskie do zachowania pokoju i nie bacząc na domagania się

Niemców pozostaną wierne swym sprzymierzeńczym i przyjacielskim zobowiązaniom.

Krażownik dla Turcji.

PETERSBURG, 8 sierpnia (T. A. P.).—Główny sztab komunikuje: Postanowiono oddać Turcji niemiecki krażownik „Goeben” wzamian za zatrzymane w dokach angielskich drewnianych turecki „Osmanje”.

Flota niemiecka na morzu Bałtyckim.

PETERSBURG 8 sierpnia (T.A.P. Według wiadomości wiarogodnych, Niemcy obecnie posiadają flotę na morzu Niemieckim w sile następującej: 12 pancerników starego typu, kilka krażowników i 26 torpedowców. Ani jeden ze statków niemieckich nie pokazuje się powyżej Libawy.

Wszystkie znajdują się w pobliżu Królewca i Gdańska, gdzie kończą ładowanie zapasów wojennych. Dopóki ładowanie to nie będzie ukończona, niemiecka flota bałtycka znajduje się pod osłoną Gdańska i Królewca.

Radko-Dmitrjew.

PETERSBURG 8 sierpnia (T.A.P. Potwierdzają wiadomości o zaliczeniu Radko-Dmitrjewa do szeregów armji rosyjskiej.

Radko-Dmitrjew, sławny z ostatnich wojen bałkańskich generał bułgarski, ostatnio poseł w Petersburgu.

Wojska belgijskie.

LONDYN, 8 sierpnia, (T. A. P.). Według wiadomości agencji „Reutersa”, w Liège i Namur znajdują się garnizony po 30,000 ludzi. Król Albert znajduje się w Louvian na czele armji w sile 125,000 ludzi.

W Serbji.

NISZ, 8 sierpnia, (T. A. P.). O godz. 6 wieczorem, we czwartek, austriacy znów bombardowali Białogrod. Na ulicę Karagiorgiewiczów padło przeszło 50 pocisków. Wiele domów uszkodzonych. Austriacy strzelali z odległości 10 klm.

Potyczki na granicy.

NOMINY, 8 sierpnia, (T. A. P.). Kawalerja francuska pochwyliła patrol niemiecki, który oznajmił, że od 2 dni nie jadł. Piechota francuska napadła niespodziewanie na inny patrol niemiecki, zabiła 7 ludzi, w ich liczbie oficera. Pozostali uciekli.

Pod Liège.

LIEGE, 8 sierpnia (T. A. P.).—Forty bronią się dalej z nadzwyczajną skutecznością. Przeciwko 40,000 belgijskich walczą kilka korpusów niemieckich. Niemcy stracili kilka tysięcy ludzi. Dotychczas belgijscy biorą górę.

Szykany niemieckie.

PARYŻ, 8 sierpnia, (T.A.P.). Poseł francuski w Berlinie przybył do Kopenhagi. Pociąg jego zatrzymał około Meklemburga major niemiecki, towarzyszący posłowi. Major zażądał zapłacenia 3,600 marek w złocie, za prawo kontynuowania podróży do granicy duńskiej.

W Szwecji.

SZTOKHOLM, 8 sierpnia, (PAT. Mobilizacja niektórych kategorii rezerwistów odbywa się w spokoju. — Minister wojny przedsięwziął środki w celu obrony fortyfikacji w różnych miejscowościach kraju.

Sympatje japońskie.

TOKIO, 8 sierpnia, (P.A.T.) Tłum urządził manifestację przed konsulem rosyjskim w Tokio i śpiewał hymn rosyjski.

Książę Brunszwicki.

KOPENHAGA, 8 sierpnia, (PAT.) Z Brunszwiku donoszą, że książę brunszwicki wyjechał na teren operacji wojennych, złożony zarząd państwa w ręce księżnej.

W parlamencie angielskim.

LONDYN 8 sierpnia (T. A. P.).—Izba gmin Jednogłośnie przyjęło bill o oddawaniu pod sąd wojenny osób dostarczających wiadomości nieprzyjacielowi, przeszkadzających operacjom wojennym i zakłócających działalność kolei, doków i portów.

Ostatnie telegramy.

Przyjazd Najjaśniejszej Pani do Petersburga.

PETERSBURG, 8 sierpnia (T. A. P.).—Jej Cesarska Mość Najjaśniejsza Pani Aleksandra Teodorówna z Wielkimi Księżniami Olgą, Mikołajówną i Tatjaną, Mikołajówną przybyły z Peterhofu na jachcie „Dozornyj“ do Petersburga i wizytowały szpital Jej Cesarskiej Mości dla rannych i chorych żołnierzy w Pałacu Zimowym, gdzie obchodzily wszystkie pawilony szpitalne, wysłuchując objaśnień zarządzających oddziałami i zaszczycając miłościwą uwagą wiele z pracujących dam. O godz. 4 m. 30 Najjaśniejszej Pani przedstawiało się 90 sióstr miłosierdzia i pięciu lekarzy oddziału Czerw. Krzyża, organizowanego z powodu wojny. O godz. 6 m. 20 Najjaśniejsza Pani z Wielkimi Księżniami, powracając na przystań Cesarską witała się ze stojącą na przystani załogą jachtu „Strieła“. Lud zebrany na Nabieżnej powitał Najjaśniejszą Panią entuzjastycznym „hurra“. Zajawszy miejsce w oczekującym jachcie Najjaśniejsza Pani z Najdostojniejszymi Córkami odjechała do Peterhofu.

Akcja floty angielskiej.

LONDYN 8 sierpnia (T. A. P.) Na wczorajszym posiedzeniu izby gmin minister marynarki Churchill powiedział: Nie mogę ze względów łatwo zrozumiałych omawiać z publicznej trybuny planów i zamiarów floty angielskiej, zaznaczę jednak, że dotychczas posiadamy urzędowe wiadomości o skonfiskowaniu przez okręty angielskie 78 statków handlowych i pasażerskich niemieckich, co samo stanowi już poważny sukces wojenny i przyprowadza Niemcy o niepowetowane straty ekonomiczne.

Otrzymałem przytem zapewnienie od naszych doświadczonych wódzów marynarki, że ani jeden okręt niemiecki, zeznajdujących się obecnie na wodach obcych nie dostanie się na skutek umiejętnego manewrowania marynarki naszej, przed ukończeniem wojny do brzegów swojej ojczyzny. Oświadczenie to izba przyjęła huraganem oklasków.

LONDYN, 8 sierpnia (W. A. T.) Ministerjum marynarki otrzymało wiadomości o skonfiskowaniu przez flotę angielską dalszych 50 okrętów niemieckich.

Bitwa pod Liège.

BRUKSELA, 8 sierpnia (W. A. T.).—Po krótkiej przerwie w godzinach południowych, wczoraj pod wieczór kanonada w Leodjum wznowiła się z niebywałą siłą. Naoczni świadkowie opowiadają, że z pośród ognia fortecy zupełnie nie widać. Wygląda, jak objęta strasznym pożarem.

Według przypuszczalnych obliczeń pod Leodjum walczy około 150,000 wojska niemieckiego. Niemcy mają tam około 200 armat oblężniczych. Z 19 fortów do wczoraj wieczór dopiero jeden znalazł się w ręku niemieckim.

Posiłki wojsk francuskich nadchodzą stale. Wczoraj wieczorem przybyło znów kilka bataljonów z działami i wielkim zapasem amunicji.

Na lewym brzegu rzeki Maas na całej przestrzeni od Leodjum do Namura ludność okoliczna sypie szanice, kopie rowy. Na otoczone kilkakrotnym pierścieniem drutu kolczastego wały wtoczono armaty szybkostrzelne, karabiny maszynowe

i mitraljezy, które deszczem żelaza zasypują hufce niemieckie, chcące przeprowić się przez rzekę. W kilku miejscach mniejsze oddziały niemieckie przeprowiły się przez rzekę wpraw, gdyż ogień armatni uniemożliwia postawienie mostów pontonowych, lecz na lewym brzegu oddziały, te, napotkawszy na niezwykioną przeszkodę w postaci szaniców prowizorycznych, wyginęły doszczętnie. Straty niemców określają na 12 do 16 tysięcy ludzi.

Anglja wysadza wojska we Francji.

PARYZ, 8 sierpnia, (T. A. P.) **Rozpoczęto wysadzanie wojsk angielskich, witanych entuzjastycznie przez ludność. Lądowania dokonano szybko i w zupełnym porządku. (Miejsce lądowania nieznane).**

Armja angielska.

LONDYN, 8 sierpnia, (T. A. P.) W izbie gmin Asquith w imieniu Kitchenera zaproponował powiększyć armję do 500,000 ludzi. (Aprobata).

Zdobycie Leodjum.

BRUKSELA, 8 sierpnia (T. A. P.).—Leodjum zajęte przez niemców. Przyznają oni, że stracili do 20,000 żołnierzy.

Niemcy w Belgji.

BRUKSELA, 8 sierpnia, (P.A.T.) **Niemcy prosili o zawieszenie broni na 24 godziny.** (Wobec depeszy o zdobyciu Leodjum, wiadomość ta wydaje się mało prawdopodobną).

Neutralność Włoch.

RZYM 8 sierpnia (T. A. P.) Prezes ministrów polecił prefektom prowincjonalnym surowo przestrzegać zobowiązań neutralności.

Zapasy Anglij.

LONDYN, 8 sierpnia (T. A. P.).—Anglja posiada zapasów żywności na 5 miesięcy.

Porażka Austrii.

NISZ, 8 sierpnia, (P.A.T.) „Press-Bureau“, komunikuje, że serbowie przeszli granicę w pobliżu Igoji, ścigali austriaków i odcieśli im odwrót. Austriacy stracili oficera, podoficera i 200 żołnierzy; cofnęli się oni do Wyszehradu, gdzie wznoszą okopy.

Ucieczka ks. Wieda.

PARYZ, 8 sierpnia (W. A. T.).—„P. Parisien“ donosi z Rzymu, że książę Wied umknął w tych dniach potajemnie z Durazzo do Rzymu, skąd przez Szwajcarję zamierza dostać się do Niemiec.

Z Cesarstwa.

Δ **Korespondent „zjedzony“ przez psy.** Korespondenta „Kubańskiego Kurjera“ spotkała tragicomiczna przygoda „Kub. Kur.“ zwykle co roku na wiosnę wysyła swych współpracowników do różnych uzdrowisk na wybrzeżu czarnomorskim, polecając korespondentom nadsyłać wiadomości z życia „sezonowego“. Otóż w roku bieżącym do Anapy wydelegowano współpracownika p. J. Muratowa.

Muratow, spełniając najsumienniejszą swą misję, codziennie prawie, pomiędzy innymi, pisał o psach... anapskich szczerze oburzając się na „psie zachwalstwo“ i „przemoc“ w Anapie.

W redakcji żartowano sobie na ten temat, nazywając korespondencje o psach „sensacjami anapskimi“.

W tem pewnego dnia korespondencje Muratowa przestały napływać. W redakcji zaniepokojono się. Zainterpelowano kontragenta gazety. Odpowiedzi nie było... Po kilku dniach redaktor otrzymał z Anapy list takiej treści: „Sz. P. Redaktorze! Na skutek prosby pańskiego korespondenta Iw. Muratowa, donoszę, iż zjadł go psy. Mocno pogryzione ma twarz i ręce, szczególnie prawicę. Współpracownik „Utra Jaga“ Mikołaj Mazurenko.

W dalszym ciągu historii wyjaśniło się, że Muratow bądź co bądź żyje, ale istotnie bardzo go pokasały psy, które, widocznie chciały się zemścić za „osmarowywanie“ ich w gazetach.

Z ostatniej chwili.

= (r) **Z fabryki Grohmana.** Tow. akc. Grohmana, z powodu braku gotówki wypłaciło robotnikom tylko 50 proc. zarobku. Wspomniane Tow. zakłada tanią kuchnię dla swych pracowników, gdzie będą wydawane obiady po 8 kop.

Złapany przez nas na fałszowaniu telegramów świstek, zwany „Nową Gazetą Łódzką“, zapienił się ze złości i złością a bezczelnością, chce wciągnąć w polemikę. Próżny zachód. Tego rodzaju osobników zmuszeni jesteśmy z obowiązku społecznego demaskować, ale wszelka dyskusja z nimi jest niemożliwą.

N A P O L E O N

WSPANIAŁY UPOMINEK

Jesteśmy w posiadaniu kilkudziesięciu egzemplarzy wspaniałego albumu

NAPOLEON

(legjony i Księstwo warszawskie)
w opracowaniu Ernesta Łunińskiego

Około 500 ilustracji.

Cena księgarska **rb. 11**, prenumeratorzy „Kurjera“ nabywać mogą po

rb. 5.50.

Album obejrzeć można w administracji „Kurjera“ ul. Zachodnia 37.

N A P O L E O N

Doktor F. Klozenberg

Choroby nerwowe
Piotrkowska № 10
Telefonu 21-27:

Dr. S. Gundlach

Choroby, **DZIECI I WENĘTRZNE.**
Zachodnia 57, róg Cegielnianej.
Przyjm od 5-6. Telef. 33-34.

Ogłoszenia drobne:

Zaginął paszport, wydany z magistratu m. Łodzi, na imię Władysława Wolniewicza 2413-3

Dr. Maria Elcyn-ZAK

Akuszerka i choroby kobiece
przeprowadziła się **Cegielniana 15** telefonu 22-19.
Przyjmuje od 10 i pół do 12 i od 4 do 6 wiecz. r3030-10

Doktor

Trenkner

powrócił
mieszka obecnie, Piotrkowska № 164, tel. 41.

Potrzebna służąca do wszystkiego umiejąca trochę gotować. Wiadomość w administracji „N. Kurjera“ Łódzkiego, Zachodnia 37. 2423-0

Potrzebny natychmiast na wieś do małego gospodarstwa parobek trzeźwy, pracowity i skromny. Wiadomość w admla stracji „N. Kurjera“ Łódzkiego“ Zachodnia 37 2423-0

Zaginął paszport, wydany z gminy Szczawin, pow. gostyńskiego, gub. warszawskiej, na imię Jana Buły. 2412-3

Zaginął paszport, wydany z gminy Zychlin, pow. kutnowskiego, gub. warszawskiej, na imię Feliksa Kanińskiego, oraz bilet wojskowy na to samo imię. 2421-3

Zaginiona książeczka wkładowa na 300 rubli wydana z II Łódz. Towarzystwa Pożyczk — Oszczędnościowego i na 9 rubli wydana z Banku Państwa, na imię Wincentego Miklasa, oraz weksel na 300 rubli wystawiony przez Antoniego Wartacza. Uczciwy znalazca zechce oddać takowe Miklasowi Brzezińska 70

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Scheiblera, na imię Ryszarda Kalerta. 2416-3